

Informationsmateriale om oplæring og instruktion september 2019

Oplæring og Instruktion

Skriftlig understøttelse af mundtlig oplæring og instruktion

Kan de gamle APB'er bruges.

Oplæring og Instruktion

Altid inden arbejdsopstart

- Oplæringen og instruktionen som udgangspunkt er **mundtlig**
- Skal **baseres** på den kemiske risikovurdering
- Oplæringen og instruktionen skal passe til den enkelte virksomheds konkrete **arbejdssituation** og tilpasses de konkrete **medarbejdere**
- Fem punkter skal gennemgås ved oplæring og instruktion

Oplæringen og instruktionen

Punkt 1

- 1. De farlige stoffer og materialer**, der findes på arbejdspladsen, herunder stofferne eller materialernes navn, **faremærkning**, **risici** ved arbejde med og udsættelse for dem, relevante **grænseværdier** for erhvervsmæssig eksponering og andre anvisninger,

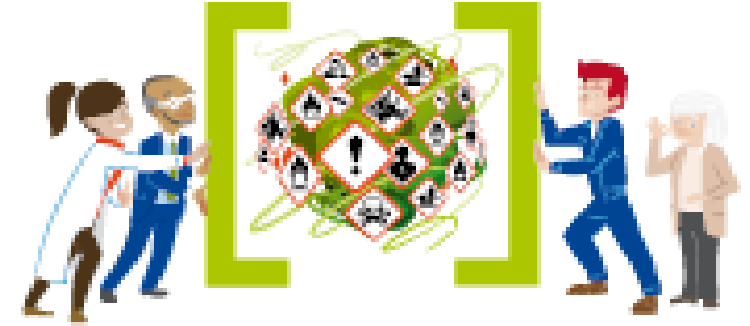
Her kan produktlisten over farlige stoffer og materialer fra den kemiske risikovurdering, kunne indgå.

Om arbejdsprocessen danner eller frigøre støv, røg eller farlige stoffer.

- Faremærkning under pkt. 2 i SDS
- Grænseværdi under pkt. 8 i SDS

Oplæringen og instruktionen

Punkt 2

- Hvordan stoffer eller materialer **håndteres**, bruges og **opbevares** sikkerhedsmæssigt og sundhedsmæssigt fuldt forsvarligt, herunder om der er **begrænsninger** i forhold til, hvad produkterne må bruges til.

- Håndtering pkt. 7 i SDS
- Opbevaring pkt. 7 i SDS
- Eksponeringskontrol pkt. 8.2.1 i SDS
- Særlig regulering pkt. 15 i SDS

Oplæringen og instruktionen

Punkt 3

- Korrekt brug af **sikkerhedsforanstaltninger** under arbejdet, herunder **værnemidler** og disses placering på arbejdspladsen,

- Værnemidler under punkt 8 i SDS
- Prosesudsug under punkt 8 i SDS

Oplæringen og instruktionen

Punkt 4

- Sikkerhedsforanstaltninger ved **uheld**, f.eks. **brand**, **spild** og lignende

- Førstehjælp under punkt 4 i SDS
- Brand under punkt 5 i SDS
- Udslip under punkt 6 i SDS

Oplæringen og instruktionen

Punkt 5

- **Bortskaffelse** af stoffer og materialer samt værnemidler efter endt brug og øvrig håndtering af **affald**, herunder særligt mærket affald.

- Bortskaffelse punkt 13 i SDS
- Affald punkt 13.1 i SDS

Hvornår er skriftlig understøttelse af mundtlig oplæring og instruktion nødvendig?

1. For det første når der arbejdes med eller er risiko for udsættelse for **særligt farlige stoffer og materialer.**

2. For det andet ved **særligt komplicerede arbejdsprocesser** og forhold.

3. For det tredje når den **kemiske risikovurdering** i øvrigt tilsiger det.

Skriftlig understøttelse af mundtlig oplæring og instruktion

1. Særligt farlige stoffer og materialer

Eksempler

- akut toksiske:
- Organtoksiske
- kræftfremkaldende
- Mutagene
- Reproduktionstoksiske
- respiratorisk sensibiliserende
- Hudsensibiliserende
- kvælende gasser

Skriftlig understøttelse af mundtlig oplæring og instruktion

2. Særligt komplicerede arbejdsprocesser og forhold

Eksempler

- Exoterme kemiske processer, hvor der **udvikles varme** ved processen,
- Kemiske processer, hvor der forekommer **trykstigning** ved processen,
- Processer, hvor der er risiko for **brand** og **eksplosion**.

Skriftlig understøttelse af mundtlig oplæring og instruktion

3. Når den kemiske risikovurdering i øvrigt tilsiger det

Eksempler

- **Der går et stykke tid imellem,** at man bruger et farligt stof eller materiale
- Der arbejdes flere **forskellige farlige stoffer og materialer.**
- De ansatte **flekser mellem forskellige arbejdsprocesser.**

Dokumentation for skriftlig understøttelse af mundtlig oplæring og instruktion kan fx være

- Piktogrammer, videoer eller andet materiale, der er tilgængeligt for de ansatte
- Resultatet af kortlægningen og vurderingen af kemisk risikovurdering

Eksempler på skriftligt materialer kan fx være:

Beskrivelser, piktogrammer, tegninger eller en video

En analyseforskrift eller synteseforskrift på et laboratorium med angivelse af risici ved de enkelte anvendte stoffer og sikkerhedsforanstaltninger, der skal anvendes ved forskellige trin i analysen eller syntesen.

Blandingsrecepter, arbejdsforskrifter eller arbejdsinstruktioner med angivelse af risici ved de enkelte anvendte stoffer og materialer og sikkerhedsforskrifter ved forskellige trin og faser i arbejdet.

Metodefrihed

Tilgængelige for de ansatte

Kan de gamle APB´er bruges?

Virksomhederne må gerne bruge eksisterende APB´er som grundlag for en effektiv oplæring og instruktion af de ansatte.

- Hvis APB´er effektive og er opdateret
- Hvis APB´erne er baseret på den kemiske risikovurdering, så de dækkende for de nye krav

Det er virksomhedens egen ansvar, at de gamle APB´er baseret på den kemiske risikovurdering og er dækkende for de nye fokus

Kort opsummering

Oplæring og instruktion:

- Omfatte fem punkter
- Som udgangspunkt mundtligt
- Baseres på den kemiske risikovurdering
- Understøttes skriftligt ved tre tilfælde

Metodefrihed

Tilgængelig for
de ansatte

Hjemmesiden – Amid.dk

- Forside til "Kemisk arbejdsmiljø":

<https://www.amid.dk/viden-og-forebyggelse/fysisk-arbejdsmiljoe/kemisk-arbejdsmiljoe/>

- Vurder risikoen: <https://www.amid.dk/viden-og-forebyggelse/fysisk-arbejdsmiljoe/kemisk-arbejdsmiljoe/hvad-kan-i-goere/kemisk-risikovurdering/>

- STOP-risikoen: <https://www.amid.dk/viden-og-forebyggelse/fysisk-arbejdsmiljoe/kemisk-arbejdsmiljoe/hvad-kan-i-goere/stop-risikoen/>

- [FAQ: kommer snart !](#)